

Hållbart samhällsbyggande kräver nationellt forskningsprogram

Sverige och övriga världen står inför en fascinerande och nödvändig utmaning – övergången till en hållbar samhällsutveckling och tillväxt. För att klara denna utmaning och ta till vara de möjligheter den rymmer, måste den bebyggda miljön utvecklas och förnyas. Bebyggelsen måste helt enkelt leverera nya funktioner och tjänster till oss människor.

Det handlar om miljöer för nya former av boende, lärande, vård och omsorg. Vi måste ha anpassningar till högre vattennivåer på grund av klimatförändringar. Det behövs nya fysiska strukturer för stadsintegrerad odling, grön energi och för pålitliga, hållbara kommunikationer. Och så vidare.

Dessa framtidskrav på den bebyggda miljön blir extra tydligt i våra växande städer. Det är här frågorna om morgondagens hållbara samhälle ställs på sin spets – inom ekonomi, ekologi och sociala förhållanden.

Men för att den bebyggda miljön ska kunna leverera de utvecklade och nya tjänster som behövs, måste det till ett kraftfullt forsknings- och innovationslyft inom samhällsbyggnad.

Det krävs därför att utmaningarna och behoven är större och mer komplexa än tidigare. Det behövs också därför att forskning, utveckling och innovation ligger på en alltför låg nivå inom detta område idag.

För att ge effekt måste en sådan satsning på forskning och innovation inom samhällsbyggnad vara långsiktigt och tydligt samordnad mellan den offentliga sektorn och det privata näringslivet.

Under 2012 lägger regeringen fram en ny forsknings- och innovationspolitisk proposition (FoI-propositionen). Här avgörs vilka områden staten under en följd av år kommer att prioritera vad gäller FoI-finansiering.

Genom IQ Samhällsbyggnad lämnar samhällsbyggnadssektorn ett väl genomarbetat och förankrat inspel till denna proposition. Här finns ett konkret förslag till ett omfattande privat-offentligt FoI-program inom samhällsbyggnad

IQ Samhällsbyggnad - Föreningen för innovation och kvalitet inom samhällsbyggandet - är en ideell organisation som syftar till att stärka arbetet med forskning, innovation och kvalitetsutveckling i samhällsbyggnadssektorn.

Bland IQ Samhällsbyggnads cirka 140 medlemmar finns myndigheter, byggherrar, fastighetsägare, byggtreprenörer, installatörer, projektörer, leverantörer, forskningsinstitutioner, institut och brukare.

I det nationella FoI-program som IQ Samhällsbyggnad nu föreslår finns tre huvudområden:

- *Brukarens behov – nya verksamheter/levnadsmonster och fler äldre.
- *Energismart bebyggelse – minskad förbrukning och hållbar energiteknik.
- *Effektiv infrastruktur – för grön tillväxt och mänskliga möten.

Programmet baseras på fyra tydliga grundpelare, som stat och bransch bör stå bakom. Först och främst måste gemensamma strategiska prioriteringar och gemensamma konkreta mål formuleras och beslutas. Det krävs sedan ett gemensamt finansieringsansvar och en tydlig ansvarsfördelning gällande konkreta insatser.

Den privata samhällsbyggnadssektorn kan åta sig följande, under förutsättning att det offentliga bidrar med motsvarande insatser:

- *Öka företagens egen forskning, utveckling och samfinansiering.
- *Fokusera på behov hos samhället och brukarna som utgångspunkt för innovationer och forskning.

*Utveckla nya former för öppen kunskapsdelning – säkerställa att samhällsbyggnadssektorns alla aktörer gemensamt kan dra nytta av forsknings- och utvecklingsprojekt.

*Skapa program för jobbrotation mellan näringsliv, kommuner, stat, forskningsinstitut och universitet/högskolor.

*Öka företagens deltagande i internationella forsknings- och innovationssamarbeten.

*Stödja initiativ inom akademien som främjar samverkan mellan högskolorna och gör utbildningar inom samhällsbyggnad mer attraktiva bland studenter och forskare.

IQ Samhällsbyggnad och övriga undertecknande organisationer i detta inlägg anser att den offentliga delen av programmet bör omfatta följande:

*Öka statliga ekonomiska resurser och stärka möjligheterna att utnyttja EU-finansiering – inte minst till gagn för medelstora och mindre företag.

*Öka stödet till långsiktiga program och forskarmiljöer.

*Kraftfullt förstärka samordning mellan forskarfinansiärerna inom samhällsbyggnad.

*Genomföra konkreta åtgärder som gör offentlig upphandling och standardisering till tydliga redskap för ökad innovationskraft.

*Satsa på omfattande utbildning och kompetensutveckling och skapa fler utbildningsplatser på högskolenivå inom samhällsbyggnad.

En samordnad, omfattande och långsiktig satsning på forskning och innovation inom samhällsbyggnad är en mycket klok investering. Den kan lösa många utmaningar och förverkliga många möjligheter – inte bara i Sverige utan också i andra länder genom ökad export av tjänster inom stads- och samhällsutveckling.

Därför är det angeläget att regeringen tar till sig IQ Samhällsbyggnads och sektorns förslag till privat-offentligt program för forskning och innovation inom just samhällsbyggnad.

Anna Sander, vd IQ Samhällsbyggnad

Monica Björk, vd Byggmaterialindustrierna

Mats Björs, vd Byggherrarna

Reinhold Lennebo, vd Fastighetsägarna

Ola Månsson, vd Sveriges Byggindustrier

Lena Wästfelt, vd Svenska Teknik & Designföretagen